

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 4334/2022
16.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић, Зорице Булајић, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Славољуб Гајић, адвокат из ..., против туженог Дома здравља „Стари Град“ из Београда, чији је пуномоћник Мира Аћимовић, адвокат из ..., ради утврђења ништавости, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1246/21 од 26.03.2021. године, у седници одржаној 16.11.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1246/21 од 26.03.2021. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1246/21 од 26.03.2021. године у ставу првом изреке и одлуци о трошковима поступка и пресуда Првог основног суда у Београду П1 3127/17 од 05.11.2020. године у ставу другом и трећем изреке, тако што се **УСВАЈА** тужбени захтев и утврђује да је Анекс V уговора о раду број .. од 26.07.2013. године који је тужила закључила са туженим ништав у целини.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужили накнади трошкове целог поступка у износу од 276.000,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема отправака ове пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 3127/17 од 05.11.2020. године, ставом првим изре, делимично је усвојен тужбени захтев тужиле па је утврђено да је делимично ништав, односно без правног дејства анекс V уговора о раду број .. од 26.07.2013. године, који је тужила закључила са туженим у члану 2. наведеног анекса. Ставом другим изреке, одбијен је, као неоснован тужбени захтев којим је тужила тражила да се утврди да је анекс V уговора о раду број .. од 26.07.2013. године, који је тужила закључила са туженим ништав у целости. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужили накнади трошкове парничног поступка у износу од 105.000,00

динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1246/21 од 26.03.2021. године, ставом првим изреке, потврђена је првостепена пресуда у ставу другом изреке, а жалба тужиле у том делу одбијена, као неоснована. Ставом другим изреке, одбачена је жалба тужиле изјављена у односу на став први изреке првостепене пресуде, као недозвољена. Ставом трећим изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу трећем изреке првостепене пресуде, тако што је одбијен, као неоснован захтев тужиле за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 105.000,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до исплате. Ставом четвртим изреке, одбијени су, као неосновани захтеви тужиле и туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиле је благовремено изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, са предлогом да се о ревизији одлучује као о изузетно дозвољеној на основу члана 404. Закона о парничном поступку.

Одлучујући о дозвољености ревизије у смислу члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 18/20), у вези члана 92. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“ број 23/10), Врховни суд је оценио да су испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији тужиле ради уједначавања судске праксе, па је на основу члана 404. став 2. тог закона одлучено као у ставу првом изреке.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку и утврдио да је ревизија тужиле основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужиле је у радном односу код туженог на неодређено време на пословима доктор ... од 24.03.2005. године на основу Уговора о раду број ..., према ком је предвиђено да се месечна зарада тужиле утврђује на основу коефицијента групе послова запосленог утврђене Законом о платама у државним органима и јавним службама, односно на основу Уредбе о коефицијентима за обрачун плата запослених у јавним службама. Тужени је 26.07.2013. године тужиле доставио понуду за закључење анекса уговора о раду у којој нису наведени разлози понуде за закључење анекса уговора о раду. Тужиле је прихватила понуду и потписала Анекс V уговора о раду од 26.07.2013. године. Тим анексом је уговорено да се уговор о раду од 24.03.2005. године мења у тачки 14. тако да се зарада запосленог обрачунава у складу са Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама Владе РС, множењем коефицијената који за радно место доктор ... износи 22,55 са ценом рада, плус увећање за минули рад од 0,4% од основице. У члану 2. наведеног анекса уговора предвиђено је да ће се средства за зараде исплаћивати из сопствених средстава здравствене установе остварених по основу пружања ... здравствене заштите која није обухваћена као права из обавезног здравственог

осигурања, односно из средстава које здравствена установа оствари пружањем услуга ... здравствене заштите на тржишту.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су одбили тужбени захтев да се утврди да је оспорени анекс ништав у целости. По налажењу нижестепених судова одредба члана 1. Анекса V уговора о раду није ништава, с обзиром да није у супротности са одредбама Закона о раду и Закона о платама у државним органима и јавним службама. Наведена одредба Анекса V уговора о раду од 26.07.2013. године, којом је одређено да се плата запосленог (погрешно означена као зарада) обрачунава у складу са Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама, множењем коефицијената, који за радно место доктора ... износи 22,55, са ценом рада и да се увећава за минули рад 0,4% од основице није супротна императивним нормама Закона о платама у државним органима и јавним службама и назначене Уредбе. Поред тога, околност да понуда за закључење анекса уговора о раду не садржи све елементе из члана 172 Закона о раду назначени анекс не чини ништавим јер је тужиља поднетом тужбом тражила утврђење ништавости, а не поништај анекса. Понуда за закључење анекса уговора о раду би била од значаја за оцену законитости оспореног анекса да је тужиља поднела захтев за његов поништај.

По оцени Врховног суда становиште нижестепених судова засновано је на погрешној примени материјалног права.

Законом о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“ број 34/01....55/13), уређен је начин утврђивања плата, додатака, накнаде и осталих примања, између осталог и за запослене у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, као и за запослене у јавним службама који се финансирају из доприноса за обавезно социјално осигурање, а плата се одређује множењем основице са коефицијентом, са могућношћу додатака на плату. Одредбом члана 8. став 1. истог закона прописано је да је Влада овлашћена да својим актом утврђује коефицијенте за обрачун и исплату плата, на основу ког овлашћења је и донета Уредба о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама, а тачком 13. ове Уредбе утврђени су коефицијенти за запослене у здравственим установама, укључујући и специјалистичке послове радних места у ... заштити.

Имајући у виду наведене законске одредбе, начин стицања средстава за рад ... службе у оквиру дома здравља, не може бити релевантан као критеријум за уређивање питања начина стицања и расподеле плата запосленима, имајући у виду да Закон о платама у државним органима јавним службама и Уредба која је донета на основу тог закона прописују да запослени у здравственим установама, што укључује и запослене у ... здравственој заштити, за свој рад примају плате, а не зараде, па се плате као накнаде за рад запослених не могу исплаћивати према процентима остварених резултата рада, већ искључиво у складу са наведеним императивним прописима.

Код изложеног, у конкретном случају није било основа да се тужиљи оспореним Анексом уговора о раду од 26.07.2013. године као здравственом раднику који пружа ... здравствену заштиту која не обухвата здравствене услуге из обавезног осигурања, у једном истом правном лицу врши различито утврђивање накнаде за рад, при чему понуда за измену уговорених услова рада није садржала разлоге за понуђени анекс

уговора у смислу члана 172. став 1. Закона о раду, што исти чини незаконитим. Стога је, супротно налажењу нижестепених судова оспорени Анекс V уговора о раду ништав у целости и противан принудним прописима, те није било места доношењу одлуке којом се утврђује ништавост само одређеног члана анекса уговора о раду.

На основу члана 416. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

Тужиља је успела у поступку по ревизији па јој на основу чланова 153. став 1, 154. и 163. став 2. у вези члана 165. став 2. Закона о парничном поступку припадају трошкови целог поступка према оствареном успеху у спору. Висина је одмерена на име тражених трошкова за састав тужбе и пет поднесака од стране адвоката у износу од по 16.500,00 динара, за заступање од стране адвоката на четири одржана рочишта у износу од по 18.000,00 динара и четири неодржана рочишта у износу од по 9.750,00 динара, састав жалбе и ревизије од стране адвоката у износу од по 33.000,00 динара према Адвокатској тарифи важећој у време предузимања парничних радњи.

На основу члана 165. став 2. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у ставу трећем изреке.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**